

Hiphop na de hype

Hiphop, de straatkunst par excellence, vindt meer en meer zijn weg naar de podia.

Bart Eeckhout over de roots, de eenvoud en de kracht van de hiphopcultuur.

Danse urbaine

‘Eén van de grootste misverstanden over hiphopdans is wel dat die genegeerd zou worden in de hedendaagse danswereld. Hiphop is in. Tegenwoordig vind je meer dansfestivals met hiphopacts dan festivals zonder.’ Aan het woord is Johan Reyniers, tot voor kort artistiek directeur van Klapstuk en aldus samensteller van de jongste twee edities van het Klapstuk-festival. Daarop evenwel geen hiphop, misschien wel omdat die té ‘hip’ was. Reyniers heeft ten dele gelijk. Twintig jaar na de Verenigde Staten en tien jaar na Frankrijk lijkt de hiphop ook in België zijn entree gemaakt te hebben op de danspodia. *Lijkt*, want wie iets aandachtiger kijkt, merkt dat er een diepe kloof gaapt achter Abdelaziz Sarrokh en zijn Hush Hush Hush, die eind januari de première beleefden van hun tweede productie *Via*. Niet dat er geen hiphop te zien is in Vlaanderen, integendeel. Culturele en kunstencentra in Brussel, Gent en Antwerpen besteedden het afgelopen jaar ruim aandacht aan het fenomeen. Maar wellicht lag daar net het probleem. De hiphop werd meestal benaderd als een ‘fenomeen’, een hype die vandaag een zaal kan vullen met jong volk en morgen alweer vergeten is. Tot een oprecht onderzoek of een intense wisselwerking met de hedendaagse dans kwam het vooralsnog slechts zelden, het genoemde Hush Hush Hush en de programmatie op het recentste Time-festival niet te na gesproken. Over hiphop gaan een aantal misverstanden en gemeenplaatsen rond die de complexiteit van die cultuurvorm onrecht aandoen. Toch heeft hiphop heel wat te bieden aan de actuele dans, maar dan enkel als die hiphop benaderd wordt als een even volwaardige cultuuruiting, met een eigen context en traditie, en niet als hype of gratis synoniem voor jongerencultuur of populaire cultuur.

Rap is still an art,
and no one's from the old skool,
because 'rap' is still a brand new tool
(KRS One)

De ontstaansgeschiedenis van Hush Hush Hush laat zich lezen als een sprookje van de actuele dans. In 1995 wil Marc Goossens, directeur van het Cultureel Centrum Berchem, niet langer langs de zijlijn toekijken hoe de culturele verschillen in zijn omgeving – met de daaruit voortvloeiende communicatiestoornissen en spanningen – voedingsbron zijn van een politiek van de angst. Hij zet een sociaal project op met Abdelaziz Sarrokh, Belg, Marokkaan, electricien en straathoekwerker in Gent. Sarrokh, zelf allerminst een hiphopper pur sang, maakte eerder een goede beurt op de eerste wedstrijd voor de *beste Belgische danssolo*, waar hij de publieksprijs in de wacht sleepte, en in *La Tristeza Complice* van Alain Platel. Goossens en Sarrokh willen elementen uit de hedendaagse dans combineren en confronteren met ‘de straat’. De audities lokken kandidaatdancers van divers pluimage; acht daarvan worden geselecteerd. Hush Hush Hush is geboren, het sociaal project wordt een artistiek evenement. De groep gooit hoge ogen met *Carte Blanche*, waarvan memorabele passages op de *Beweging* en in het gerenommeerde *Maison de la danse* van Lyon getuigen zijn. De fusie blijkt te werken. *Carte Blanche* koppelt de ziel aan de soul, de bewegingsanalyse van de hedendaagse dans aan de virtuositeit van de breakdance. ‘We hebben een bom in onze handen. We moeten er nu enkel voor zorgen

dat ze op het podium ontploft, en niet in ons gezicht,’ houdt Goossens zijn ploeg voor. *Mission accomplished*.

Rappers, DJ's, b-boys en graffiti

Carte Blanche betekende ook het debuut van Namur Break Sensation op de grote culturele podia. In de hiphopwereld had het drietal uit Namen al fameus naam gemaakt met hun freestyle breakdance: korte, geïmproviseerde voorstellingen waarin alles draait om de technische creativiteit van de dansers. In afwisselende solo's dagen de breakers elkaar uit en stuwen ze elkaar voort door te variëren op motieven van hun voorgangers. Herhaling met variatie, het is de eenvoud en de kracht van de gehele hiphopcultuur. Daarin kan je vier disciplines onderscheiden. Bekendst zijn de rappers, de ‘masters of ceremony’ die rijmend improviseren op het ritme van de breakbeats. Die beats worden aangereikt door de DJ, die met vingervlug cut & scratchwerk platen op twee draaitafels aan elkaar last of door elkaar haalt. Op de beats wordt gedanst door de breakers of b(oogie)-boys. Net als voor de DJ's en de rappers gelden er voor hen in principe geen regels, wel codes. Wanneer een breakdancer zich in de cirkel begeeft, staat het hem vrij te dansen zoals het hem belieft, maar het basisrepertorium van bewegingen is wel degelijk vrij beperkt. Het is de combinatie van *windmills*, *headen backspins*, *smurfs* en andere *tracks* die de virtuositeit van de b-boy uitmaakt. De vierde discipline is de graffiti. Ook daar draait het om traditie en creativiteit, om een idiosyncratische codificering die de identiteit van de uitvoerder binnen de groep en van de groep als geheel duidelijk maken.

Hiphop is uiteraard meer dan de opsomming van de vermelde disciplines. Het is een